Marco Pastors
advies bv

Aan:
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Aan de staatssecretaris de heer mr. F. Teeven
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie
Aan de minister de heer drs. M.J.M. Verhagen
Postbus 20101
2500 EC DEN HAAG

Rotterdam, 1 september 2011

Onderwerp: status verbetering incasso auteursrecht augustus 2011

Geachte heren Teeven en Verhagen,

In aansluiting op de Speerpuntenbrief Auteursrecht 20©20 van Staatssecretaris Teeven dd 11 april 2011, informeer ik u over de resultaten van de Werkgroep Verbetering Incasso Auteursrecht.

In uw brief wijst u onder meer op het belang van de one-stop-shop voor gebruikers, van transparant collectief beheer, en van een duurzame structuur voor onderhandelingen, incasso en klachten. Vervolgens stelt u dat de goede relatie tussen de collectieve beheersorganisaties en het bedrijfsleven zoals die binnen de Werkgroep is opgebouwd, kan worden bestendigd en dat verdere verbeteringen mogelijk moeten zijn.
Ten behoeve van het in uw brief aangekondigde overleg met partijen in de Werkgroep, vindt u in deze brief de resultaten tot nu toe en aanbevelingen voor het vervolg.

Resultaten
Op 25 mei 2009 is aan VOI©E, VNO-NCW/MKB-Nederland en het Ministerie van Economische Zaken het rapport 'stroomlijning en vereenvoudiging incasso auteursrechten' aangeboden. De conclusies en aanbevelingen zijn door partijen overgenomen. De Werkgroep bewaakt de uitvoering van de afspraken, onder onafhankelijk voorzitterschap van ondergetekende.

Op dit moment hebben de afgesproken projecten de volgende status:

Basisregistratie (+ portal)	Gereed mei (+ juni) 2011
Elektronisch factureren	Gereed maart 2010
Keurmerk en certificering	Gereed, toetsing tweede helft 2011
Onafhankelijke klachtenregeling	Klachtenregeling gereed, wettelijke geschillenregeling wacht op vaststelling wetsvoorstel. Start onafhankelijke geschillenbeslechting over de toepassing van tarieven per 1 oktober 2011 via zelfregulering.
Gezamenlijk onderhandelen: - Collectieve overeenkomst 2011 - Afronding op koepelniveau 2012 - Branche-overeenkomsten 2012	Gereed, oktober 2010 Vrijwel gereed, samenvatting resultaten hieronder Tweede helft 2011
Gezamenlijke voorlichting	Gezamenlijke voorlichting tot stand gekomen bij ondertekening Onderhandelingsprotocol en totstandkoming Keurmerk. Streven is gezamenlijke voorlichtingsbrochure dit najaar met (voorlopige) resultaten project gezamenlijk onderhandelen.

Hieronder volgt een toelichting. Daarna volgen de evaluatie en aanbevelingen.

Basisregistratie en elektronisch factureren
De CBO's Buma, Sena en Videma, nemen deel in de basisregistratie die jongstleden mei in gebruik is genomen. De gemeenschappelijke registratie vergroot de transparantie en vermindert verschillen in dienstverlening en gegevens. Door de basisregistratie zijn CBO's in staat desgewenst één verzamelfactuur te sturen, zoals de motie Smeets/Van der Burg (TK 29 515, nr 219) in 2008 beoogde.
De basisregistratie bevat inmiddels ook de door de Werkgroep gewenste portaalfunctie, die eigenlijk pas later was gepland. Sinds 24 juni jongstleden kunnen ondernemingen via het gezamenlijke loket www.mijnlicentie.nl hun gegevens inzien en beheren. Dit draagt bij tot het verminderen van foute gegevens en vermindering van het aantal klachten. Via de portal kunnen

bedrijven ook aangeven dat zij hun factuur en acceptgiro elektronisch willen ontvangen, en aangeven of ze de verzamelfactuur willen.

Stichting Reprorecht neemt nog niet deel aan de basisregistratie vanwege de kosten, en omdat nog niet duidelijk is of en met welke inhoud een reprorechtregeling bedrijfsleven in 2012 en verder van kracht zal zijn. Er wordt momenteel een gezamenlijk gebruiksonderzoek uitgevoerd, op basis waarvan partijen dit najaar verder praten. Het is de intentie van Stichting Reprorecht om te participeren in de basisregistratie. Stichting Reprorecht had in 2010 wel al een portal beschikbaar waar ondernemingen hun mutaties kunnen aangeven; deze portal is inmiddels aangehaakt bij mijnlicentie.nl.

Op het onderdeel onderhandelen en deelname van Reprorecht na, is de gewenste one-stop-shop gerealiseerd voor elk bedrijf dat via de basisregistratie (dus niet door de eigen brancheorganisatie) wordt gefactureerd. Dit betreft ongeveer tweederde van het aantal bedrijven dat betaalt voor gebruik van auteursrechtplichtig muziek- en beeldmateriaal. Een derde deel is deelnemer aan een collectief contract en wordt gefactureerd via de brancheorganisaties. Ook die gegevens worden opgenomen in de basisregistratie, waarin momenteel in totaal circa 180.000 ondernemingen staan geregistreerd.

In de overeengekomen uniforme vergoedingsregeling voor bedrijven die niet deelnemen aan een collectieve regeling (via een gedifferentieerde aanmeldvergoeding) en voor bedrijven die deelnemen aan een collectieve regeling (via een gedifferentieerde vergoedingsregeling voor diensten van branches) zijn financiële prikkels opgenomen om bedrijven en brancheorganisaties te stimuleren de relevante gebruiksgegevens voor de deelnemende CBO's centraal aan te leveren, uitwisselbaar te maken en verzamelfacturen mogelijk te maken. VNO-NCW en MKB-Nederland bevelen hun leden aan een regeling te treffen waarin toestemming voor uitwisseling van gebruiksgegevens is opgenomen, en deze aan de leden voor te leggen. Wanneer een CBO gegevens van een brancheorganisatie gebruikt waarmee de CBO geen brancheovereenkomst heeft, zal eerst overleg plaats vinden over de wijze van gebruik en kan de brancheorganisatie aanspraak maken op de geldende vergoeding voor deze dienst van de brancheorganisatie.

Keurmerk en certificering
Het CBO-keurmerk is gereed en voldoet aan de criteria die zijn opgesteld door een 'Commissie van Belanghebbenden' waarin vertegenwoordigers van het beide partijen (CBO's en bedrijfsleven) zitting hebben. Er is afstemming geweest met het College van Toezicht Auteursrechten.
De keurmerkcriteria bevatten objectief toetsbare normen voor onder meer de hoogte van de kosten, de transparantie, de repartitie (doorgifte van geïnde gelden aan rechthebbenden) en afhandeling van klachten. Het CBO-keurmerk wordt onafhankelijk getoetst en verleend door het Keurmerkinstituut. Het streven is dat alle CBO's voor het einde van 2011 het keurmerk verkregen hebben. Het bezit van het keurmerk is een voorwaarde voor lidmaatschap van VOI©E. Het Keurmerk wordt in 2012 getoetst door de Raad voor Accreditatie voor plaatsing op Consuwijzer.
Met het CBO-Keurmerk is het project operationalisering van de VOI©E-Gedragscode conform de wens en het advies van de werkgroep afgerond. De

uitkomsten van de keurmerkaudits leveren materiaal op waarmee de inning, repartitie en andere werkzaamheden van CBO's verder kunnen worden verbeterd.

Klachtafhandeling en geschillenregeling
VOI©E heeft vanaf haar oprichting een eigen klachtenloket ingericht. Van gebruikerszijde is aangegeven dat men over de klachtenafhandeling via VOI©E tevreden is. De klachten die zijn binnengekomen zijn direct door de betreffende CBO's opgepakt en indien ontvankelijk opgelost.
De klachtenregelingen voor het betalende bedrijfsleven zijn geüniformeerd en tevens onderdeel van het CBO-keurmerk. Deze klachtenregeling voorziet in onafhankelijke geschillenbeslechting. Onafhankelijke geschillenbeslechting is nog niet volledig ingevoerd vanwege voorgenomen integratie met de op grond van het 'Wetsvoorstel versterking en verbreding van het Toezicht op collectieve beheersorganisaties Auteursrecht' aan te wijzen geschillencommissie.
VOI©E en VNO-NCW en MKB-Nederland hebben vanwege de opgelopen vertraging bij de behandeling van genoemde Wet overeenstemming bereikt om via de weg van zelfregulering per 1 oktober 2011 vooruitlopend alvast te starten met onafhankelijke geschillenbeslechting door de Stichting Geschillencommissies in geval van geschillen over de toepassing van door CBO's in rekening gebrachte vergoedingen. Deze regeling sluit qua reglementering en uitvoering aan op de voorgenomen wettelijke regeling. VOI©E staat garant voor geraamde meerkosten indien deze zelfregulering te zijner tijd moet worden omgezet op grond van de wet.
Veiligheid en Justitie overlegt nog met de Stichting Geschillencommissies en partijen over de kosten van geschillen over de billijkheid van de hoogte van de tarieven. Deze geschillen blijven vooralsnog buiten de scope van de zelfregulering in afwachting van de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel.

Gezamenlijk onderhandelen
Het doel van het gezamenlijk onderhandelen is het harmoniseren van de verschillende regelingen en contracten, met name op het gebied van tarieven, grondslagen, definities en vergoedingen voor brancheorganisaties.
Het was de bedoeling om in 2010 de gezamenlijke onderhandelingen af te ronden. Partijen hadden echter meer tijd nodig voor het vaststellen van de uitgangspunten (het onderhandelingsprotocol) en de organisatie van het overleg, uiteindelijk in 5 'clusters' en een 'overkoepelend cluster' met de voorzitters van de vijf clusters:
- Livemuziek/evenementen;
- mechanische muziek in publieksruimtes;
- mechanische muziek in werkruimtes;
- bewegend televisiebeeld;
- reprorecht.

Partijen zijn in verschillende clusters tientallen keren bij elkaar gekomen. Daarin is het nodige verhelderd en opgelost.

Belangrijkste resultaten en afspraken op dit moment zijn:

- Harmonisatie van de vergoedingsregelingen voor diensten van branches: VNO-NCW/MKB-Nederland en VOI©E zijn het eens geworden om voor collectieve contracten tussen branches en Buma, Sena en Videma voor 2012 dezelfde vergoedingen voor diensten van branches te hanteren in de vorm van een ledenkorting. Bedrijven die niet onder een collectief contract vallen en zichzelf aanmelden bij mijnlicentie.nl krijgen nu overal een basis aanmeldvergoeding in de vorm van een korting van 25% en een aanvullende aanmeldkorting van 8,33% indien men zich aanmeldt met de relevante gebruiksgegevens voor genoemde drie CBO's op basis waarvan een verzamelfactuur kan worden verzonden. Brancheverenigingen die hun leden collectief aanmelden, de facturatie verzorgen, het debiteurenrisico dragen, en hun leden voorlichten, krijgen ten behoeve van hun leden voor deze diensten een vergoeding, op basis van een geharmoniseerde modulaire vergoedingsregeling, in de vorm van een korting van maximaal 19,5%. Daar waar branches in 2011 hogere vergoedingen ontvangen, krijgen zij deze ook in 2012 in de vorm van een additionele zogenoemde collectiviteitkorting. Deze harmonisatie van de vergoedingsregeling is budgetneutraal ingevoerd, de winst zit in transparantie.
- Harmonisering van de indexering van tarieven door Buma, Sena, Videma en Reprorecht.
- Voornemens livemuziek: het dit jaar oplossen van knelpunten (festivaltarieven directer relateren aan muziekgebruik in plaats van totale recette, eventuele bagatelregeling voor auteursrechtplichtige toegiften in een overigens auteursrechtvrij concert, ondergrens beperkt aantal feesten in dorpshuizen en een definitieve regeling treffen met Sena voor dance-evenementen). Geen overeenstemming is bereikt over een aanpassing van de tariefgrondslag voor livemuziek (Buma houdt vast aan recette/uitkoopsom als grondslag) en gezamenlijk onderzoek vindt nog plaats naar de mogelijkheden van nadere differentiatie van de tariefgrondslag voor livemuziek.
- Voornemens mechanische muziek in publieksruimtes: volledige harmonisering van tariefgrondslag op oppervlakte (omzetten van fte-grondslag die Sena nu nog voor de kleine detailhandel hanteert) en – waar zinvol – meer differentiatie in de staffels (bijvoorbeeld voor kleine bedrijven tot 30 m2 en mogelijk meer differentiatie naar bezoekersintensiteit).
- Er vindt nog verder overleg plaats over het oplossen van knelpunten in de subclusters zorginstellingen, sport en uiterlijke verzorging. In laatstgenoemd subcluster heeft het bedrijfsleven aan Buma en Sena verzocht een raamregeling te ontwerpen die rekening houdt met het specifieke karakter van deze categorie bedrijven waar één op één een dienst wordt geleverd (kapper, manicure, pedicure, schoonheidsverzorging, diëtiste etc., in totaal ca 60-80.000). Dit overleg wordt na de zomer voortgezet.
- Het gebruik van embedded files als achtergrondmuziek op websites wordt niet in rekening gebracht, totdat meer duidelijkheid over de juridische status van embedded files wordt verkregen via jurisprudentie en partijen hierover nieuwe afspraken maken. Voor commercieel gebruik van voorgrondmuziek is er al langer een regeling in de markt, die buiten deze afspraken valt.
- Mechanische muziek in werkruimtes: er is een akkoord over behoud huidige tariefgrondslag (fte's) en staffels, met een afspraak over harmonisering ondergrens (vanaf 3 fte's) en verduidelijking en harmonisering beleid in de vorm van richtlijnen. Een en ander moet nog worden uitgewerkt.
- Bewegend beeld: onderzoek naar tv-gebruik in de kantorenmarkt waarbij het bedrijfsleven heeft meegedacht over de vraagstelling en overleg over

ingangsdatum en communicatie. Daarna is door Videma een nieuwe regeling hiervoor in de markt gezet. Er kunnen nog knelpunten ontstaan wanneer bedrijven onder meer dan één brancheregeling vallen. Afgesproken is om die knelpunten in overleg met betrokken branches op te lossen.
- Reprorecht: dit jaar heeft een gezamenlijk onderzoek plaatsgevonden naar reprografische en digitale reproducties: op basis van de dit najaar verwachte resultaten zal verder worden gesproken over een mogelijke nieuwe regeling per 2012 (de huidige regeling bedrijfsleven loopt dit jaar af).
- Partijen leggen de laatste hand aan een agenda voor het vervolgoverleg en continueren het gezamenlijk overleg op basis van het Onderhandelingsprotocol. Daarbij staat nog open of partijen dit vervolgoverleg wederom onder leiding van een onafhankelijk voorzitter voortzetten.

Het is ieders intentie deze afspraken over te nemen in de individuele branche-overeenkomsten voor 2012 en verder. Deze doorvertaling is essentieel en moet daarom het komende half jaar worden gemonitord.

Concrete resultaten zijn nog niet behaald met het harmoniseren van tariefgrondslagen. Oorzaak hiervoor is vooral de lappendeken aan brancheregelingen die in het verleden is ontstaan. Complicerende factor daarbij is dat budgetneutrale oplossingen aan de inkomstenkant van de CBO's vanwege de bestaande verschillen in tarieven, aan de kant van het betalende bedrijfsleven tot verschuivingen leiden die voor een deel van de individuele ondernemers niet budgetneutraal uitpakken. Dat maakt een budgetneutrale en zorgvuldige invoering van stelselherzieningen, waar alle branches zich in kunnen vinden, moeilijk. Daarbij hebben VNO-NCW en MKB-Nederland geen mandaat om op basis van een meerderheidsbesluit dergelijke wijzigingen af te spreken. Ondernemingen of branches die er op achteruit gaan, kunnen hiertegen altijd bezwaar blijven maken. Partijen zijn het er nog niet over eens hoe dit probleem moet worden opgelost.

De nieuwe vergoedingenregeling, die budgetneutraal is, geldt voor 2012. Buma, Sena en Videma hebben aangekondigd om in overleg met de branches deze vergoedingen te willen verlagen, waardoor bedrijven meer moeten gaan betalen. Het bedrijfsleven wil niet verder gaan dan indexering van de huidige tarieven. Voor 2013 en verder liggen de onderhandelingen tussen CBO's en brancheorganisaties dus nog open.

Gezamenlijke voorlichting
In het rapport uit 2009 was afgesproken een gezamenlijke brochure of website te maken, over achtergronden en uitvoering van het auteursrecht. Dit project is nog niet gerealiseerd. Gezamenlijke voorlichting is van groot belang voor het draagvlak voor de collectieve regelingen. Het streven is dat de uitkomsten van het project tot nu toe, waarin vooral ook heel veel is verhelderd, dit najaar in een gezamenlijke communicatie naar buiten worden gebracht. Deze kan te zijner tijd worden aangevuld met verder bereikte resultaten.

Opvatting van de voorzitter over kwesties op dit moment, tevredenheid van partijen en aanbevelingen voor de toekomst

Gezien voorgaande, ben ik van mening dat zeer behoorlijke resultaten zijn gehaald. Er is de afgelopen drie jaar in betrekkelijke rust en met grote inzet van beide kanten hard gewerkt. Dat betekent echter niet dat er geen kwesties meer zijn, en iedereen tevreden is.

Niet alle onderwerpen die spelen tussen bedrijfsleven en CBO's behoren tot het domein van de verbetering van de incasso, zoals de definitie van openbaarmaking en de duur van het auteursrecht. Ook zijn niet alle meningsverschillen door partijen geëscaleerd naar werkgroepniveau, of überhaupt overbrugbaar. Daar moeten verschillen geaccepteerd worden of met hulp van de wet of de politiek knopen worden doorgehakt. Omdat de meningsverschillen nog steeds een belasting vormen voor een gepaste beeldvorming over auteursrechten, is het mijns inziens nodig in de volgende fase belangrijke kwesties voor de komende jaren, net als 3 jaar geleden toen de werkgroep is ingesteld, te inventariseren en bestuurlijk vast te stellen.

Een kwestie die in het gesprek met u al aan de orde moet komen, betreft het combineren van de regelingen voor auteursrecht en naburig recht.
In het rapport van de Werkgroep is de verwachting uitgesproken dat efficiencywinst kan worden geboekt als de al ingezette samenwerking tussen Buma en Sena in onderling overleg kan worden uitgewerkt tot een verregaande vorm van uniformering van tariefstructuren/-grondslagen die waar mogelijk uitmondt in één regeling voor muziek.
Buma en Sena hebben aangeboden hun muziekregelingen te combineren, onder andere door de tarieven voor auteurs- en naburig recht op te tellen. Het samenvoegen tot één regeling voorkomt dat de regelingen in de toekomst uit elkaar blijven of weer gaan lopen en bewerkstelligt daardoor rust in de markt.
Het bedrijfsleven is van mening dat dit om diverse redenen op dit moment nog niet gewenst is: het betreft twee gescheiden organisaties (een stichting en een vereniging), de wetgeving die aan de regelingen ten grondslag ligt is verschillend, en er zijn in de praktijk verschillen in tariefverhoudingen tussen Buma en Sena ontstaan die het bedrijfsleven zichtbaar wil houden. Het bedrijfsleven wil eerst verbeteringen in de bestaande regelingen aanbrengen voor ze in elkaar geschoven kunnen worden.

De tweede kwestie betreft het tijdelijk karakter van de afspraken over de nieuwe vergoedingsregeling voor diensten. Buma en Sena hebben aangekondigd om in overleg met de branches de vergoedingen voor diensten van branches te willen verlagen vanaf 2013. Naar hun mening doen deze vergoedingen in de meeste gevallen geen recht meer aan de diensten die daar tegenover staan.
Het bedrijfsleven meent dat de regeling een eerste stap is naar het onderbouwen van een transparante vergoedingenregeling waar voorheen een wildwest aan kortingen gold. Het bedrijfsleven kan met een verlaging van vergoedingen voor diensten alleen akkoord gaan mits gekoppeld aan tariefsvermindering zodat budgetneutraliteit (met indexering) gehandhaafd blijft. Wat het bedrijfsleven betreft valt dit ook onder de in het Onderhandelingsprotocol gemaakte afspraken over budgetneutraliteit.
VNO-NCW en MKB-Nederland hebben voorgesteld de nieuwe vergoedingsregeling voor diensten voor tenminste drie jaar af te spreken ten behoeve van behoud van rust in de markt.

De volgende fase
Sinds 17 oktober 2008, toen de gezamenlijke brief van VNO-NCW, MKB-Nederland en VOI©E naar de Minister van Justitie en de staatssecretaris van Economische Zaken is gestuurd, is het partijen gelukt om ondanks de belangentegenstellingen en het stroeve verleden stappen vooruit te zetten.

Als het Wetsvoorstel Toezicht binnenkort wordt vastgesteld, dan kan ook worden waargenomen dat veel van wat het Wetsvoorstel beoogt te bereiken inmiddels in overleg tussen CBO's en bedrijfsleven, door zelfregulering, tot stand is gekomen. De sectorbrede factuur, maar ook bijvoorbeeld de integratie van de buitendiensten van Buma en Sena, en de gezamenlijke portal www.mijnlicentie.nl waren in deze fase bijvoorbeeld nog niet gepland.
Het wetsvoorstel Toezicht CBO's heeft daarbij nu al een goede rol gespeeld, voor de wet is aangenomen. Ik vraag u er op te letten dat de vaststelling van het wetsvoorstel niet zal leiden tot een juridisering van kwesties die in de toekomst rijzen. Zelfregulering kan immers prima naast het toezicht bestaan en zo nodig kan overleg plaatsvinden met het CvtA, zoals bij de inrichting van het keurmerk ook is gebeurd.

Tot slot
In het rapport Gerkens heeft de Tweede Kamer gesteld dat 'vanuit de gebruikers bezien, dient toegewerkt te worden naar één collectieve beheersorganisatie, via welke alle repartities en inningen plaatsvinden'. Aan bovenbeschreven ontwikkelingen kunt u zien dat deze one-stop-shop vanuit de gebruiker gezien grotendeels gerealiseerd is, mede dankzij de inzet van het bedrijfsleven en de overheid. De achterbannen van de CBO's, de verenigingen van rechthebbenden, zijn tot heden door deze ontwikkelingen niet echt geraakt en ook nauwelijks betrokken. Verdergaande samenwerking moet echter ook door rechthebbenden en de interne organisaties van de CBO's worden gedragen en worden geborgd, ook juridisch, omdat de weg terug moeilijk begaanbaar is.

Dan kan ook het terrein van kosten en repartitie nader verkend worden. Net als aan de betalingsplichtigenkant, is het waarschijnlijk dat zich ook aan de rechthebbendenkant voor verbetering vatbare ontwikkelingen hebben voltrokken, die nog onvoldoende zijn geadresseerd.

Bovenstaande levert voor het gesprek met u de volgende agenda op:
1) afspraken maken over gezamenlijke voorlichting;
2) actuele kwesties: wenselijkheid van de gecombineerde muziekregeling en de duur van de vergoedingsregeling;
3) afspraken over aanpak volgende fase, en vast te stellen dat daar in ieder geval bijhoren:
    a. doorvertaling/implementatie van de tot nu toe behaalde resultaten (uitkomsten keurmerk, geschillencommissie, portal en basisregistratie);
    b. monitoring vertaling collectieve afspraken in branchecontracten 2012;
    c. gedragen inventarisatie in deze fase aan te pakken onderwerpen;
    d. overeenkomen duurzame structuur van afstemming en samenwerking;
    e. risico analyse nav potentiële bedreigingen voor behoud rust in de markt indien geen één muziekregeling en aangekondigde voorstellen tot

verlaging van vergoedingsregeling voor diensten branches en aanmeldvergoeding

f. aanpak herziening tariefstelsel richting Pay-per-use
g. opvattingen over uitbreiden samenwerking CBO's en aanhaken rechthebbenden
h. opvattingen over onderzoek naar mogelijkheden meer efficiency in kosten- en repartitie.

Als voorzitter kijk ik tevreden naar wat door partijen is bereikt. Er is echter nog steeds veel te verbeteren en te wensen over, zowel voor bedrijfsleven, cbo's als rechthebbenden, en vanzelf zal het niet gaan. De resultaten rechtvaardigen voortzetting van de gezamenlijke werkwijze, met in achtneming van geleerde en nog te leren lessen.

Met vriendelijke groet,

Drs M.G.T. Pastors
Voorzitter Werkgroep stroomlijning en vereenvoudiging incasso auteursrechten